

го вижда. А тѣзи знакове на свободния човѣкъ, по разбиране на прабългаритѣ и сроднитѣ тѣмъ народи, трѣбва да се свалятъ предъ Бога, т. е., когато сж на богослужение. Така, четемъ, че Темучинъ, Чингисъ Ханъ, желяейки да се моли на Бога, свалилъ калпака и пояса си³³) — съ което показвалъ, че стои предъ Бога като робъ. Подобно обяснение трѣбва да дадемъ на сведението въ житието на Св. Владимира, споредъ което волжкитѣ българи се молятъ безъ колани³⁴).

Отъ писменитѣ сведения и по запазенитѣ рисунки както и по археологическитѣ находки, се вижда, че коланитѣ имали металически части. Тѣ сж едничкитѣ твърди части отъ облѣклото и затова само коланни части сж достигнали до насъ отъ облѣклото на старитѣ българи.

Коланнитѣ части представляватъ извънредно важни свидетелства за културата на прабългаритѣ и сроднитѣ тѣмъ народи. Най-хубави коланни части отъ старитѣ българи сж познати отъ мадарскитѣ разкопки. (обр. 21). Двата златни колана отъ Мадара представляватъ метални части отъ колани на български велможи (обр. 22). За нашата реставрация срв. фигуритѣ на единъ китайски релефъ (обр. 23). (В. тукъ и палтото съ нарамникъ и пр.) Но освенъ това се намиратъ на разни мѣста части отъ колани, които събрахъ и издадохъ въ моята книга „Ролята и културата на прабългаритѣ“. Тѣзи коланни части показватъ пълно сходство съ коланнитѣ части, намѣрени въ гробоветѣ на старитѣ маджари (обр. 24). Сходството е толкова голѣмо, щото трѣбва да приемемъ, че — както единъ византийски императоръ пише въ военния си нарѣчникъ, че военното дѣло на българитѣ и маджаритѣ било еднакво, — съвсемъ еднакво е било и златарството имъ (обр. 25); и така, трѣбва да говоримъ за общо българо-унгарско златарство.

Коланнитѣ части и украшения на това българо-унгарско златарство били дотолкова разпространени, че и въ Иранъ намѣрихъ повечко парчета отъ тѣхъ — красноречиви свидетелства за тѣсна връзка на кавказкитѣ българи и унгарци съ Иранъ, което дава да разберемъ, че не само българитѣ и унгарцитѣ били подъ персийско влияние, но е имало и обратно, българо-унгарско влияние върху Иранъ³⁵).